

Waardering

Het ligt voor de hand om de coronacrisis in een themanummer over Waardering te noemen en gezien de extreme urgentie doe ik het ook gewoon. Als er één ding is wat ons de coronacrisis (en daarvoor de financiële crisis) heeft geleerd, dan is het wel dat alles van echte waarde gratis is. Denk aan compassie, saamhorigheid, een glimlach, een aanraking, pretoogjes van een kind, mededogen, zonnestralen op je huid, een stromende rivier, het geluid van kwetterende vogels in de morgen, de wind in je gezicht en gezondheid. Deze lijst is bijna oneindig. Ga maar eens na wat voor jou de afgelopen tijd, toen je gedwongen thuis zat en/of juist keihard aan het werk was, echt van belang was. Het zal niet heel veel verschillen van bovenstaande opsomming. Uiteraard kan geld een uitstekend hulpmiddel zijn om iets te bereiken waar mensen, dieren en planten bij gebaat zijn, maar het wezenlijke waar we naar verlangen heeft niets met geld te maken.

De corona-epidemie heeft veel mensen veel leed berokkend. Tegelijkertijd heeft het ook duidelijk gemaakt dat de meeste mensen naar iets anders verlangen dan we met zijn allen gebouwd hebben. Eeuwigdurende economische groei is een lachertje, sterker nog, je hebt sowieso helemaal niets aan een groeiende economie als deze mede is gebaseerd op de fabricage van wapens, het toenemend gebruik van antidepressiva, etc. Of als onze groeiende economie ten koste gaat van de gezondheid van de planeet, ook als het uit ons zicht gebeurt, of dat de economie groeit dankzij kinderhanden of slaven. Zolang we de gezondheid van de planeet in gevaar brengen, hebben we niets aan groei, sterker nog, doen we absoluut geen recht aan de oorspronkelijke betekenis van economie (zorgen dat het huis gezond blijft

Hoogste tijd om te beseffen dat het systeem wat we hebben omarmd ook maar een keuze is en dat we met zijn allen ook in staat zijn om een heel ander systeem te bouwen, een systeem dat wel recht doet aan onze diepste verlangens, aan wat we daadwerkelijk waarderen en wat we van echte waarde is. Pas als we de verbinding weer voelen met onszelf, met elkaar en ons onderdeel voelen van alles dat leeft, kunnen we nieuwe stappen maken.

Of zoals Charles Eisenstein in zijn boek 'Een Betere Wereld' zegt: "In het debat over schuldreductie versus fiscale prikkels geldt economische groei als iets dat vanzelfsprekend en onaanvechtbaar is. Bij elke discussie over immigratiebeleid worden maatschappelijke conventies zoals landsgrenzen als vanzelfsprekend beschouwd. Armoedecijfers uit de Derde Wereld zijn gebaseerd op de notie dat geld een goede maatstaf voor rijkdom is. De selectie van nieuwsitems in het journal wekt de indruk dat dit het belangrijkste en meest relevante is dat er is gebeurd. Bordjes met mededelingen als 'Noodrem – misbruik wordt gestraft' wekken de indruk dat maatschappelijke orde gehandhaafd wordt door straf, net zoals de inmiddels alomtegenwoordige beveiligingscamera's de indruk wekken dat mensen in de gaten moeten worden gehouden. Maar vooral vertelt de vanzelfsprekendheid van de maatschappelijke routines ons dat deze manier van leven normaal is."

Het leggen van steeds meer noodverbanden om het oude systeem in tact te houden, is voorbij. Dit is onze kans om een economie te bouwen die recht doet aan al het leven. Doe mee?

Veel inspiratie toegewenst met dit themanummer over waardering. ■

**"ALLES VAN
ECHTE WAARDE
IS GRATIS"**

WILLEM VREESWIJK

willem@newfinancialforum.nl